

## ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ: ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

( Κ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ. ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΣ)

Βρίσκονται στο Νομό Φθιώτιδος. Απέχουν από Αθήνα 199 χλμ. Από Λαμία 15 χλμ. Οι πηγές είναι υδροθειο-νατριούχες θερμοκρασίας 41°C και ραδιενέργειας 0,6 Mach. Ανήκουν στον ΕΟΤ. Εκτός από την Λουτροθεραπεία που συνίσταται για παθήσεις νεύρων- ρευματικές- γυναικολογικές γίνεται και εισπνεοθεραπεία με τα αέρια της πηγής, ρινοπλύσεις για τις παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος.

Τα Λουτρά Καλλιδρόμου ή Ψωρονέρια ενδείκνυνται για δερματικές παθήσεις, εκζέματα - ψωρίαση. Τα στενά των Θερμοπυλών που το 480 π.Χ. ήταν πράγματι στενά, γνωστά για την μάχη των Θερμοπυλών, όπου έπεσαν οι 300 υπό τον Λεωνίδα με 700 Θεσπιείς που έμειναν όχι από ανάγκη αλλά από χρέος κινούμενοι. Τελευταία στήθηκε και μνημείο για τους Θεσπιείς πλάι στο μνημείο του Λεωνίδα και των Σπαρτιατών.

Η ονομασία της περιοχής όπως αναφέρει ο Ρωμαίος ιστορικός ΤΙΤΟΣ ΛΙΒΙΟΣ 59 π.Χ. οφείλεται στην ύπαρξη των θερμών ιαματικών πηγών που έρρεαν ανάμεσα από το Στενό τις "Πύλες".

Σήμερα ο επισκέπτης μπορεί να δει αντικριστά και να θαυμάσει τον καταρράχτη με το άφθονο ζεστό νερό, κατάλληλο και φίλιο προς το δέρμα για τη χρήση σε σαμπουάν και για κρέμες ευεργετικές για το δέρμα.

Κατά την μυθολογία τις πηγές τις δημιούργησε ο Ήφαιστος, κατόπιν παράκλησης της Αθηνάς για να λούζεται εκεί ο Ηρακλής και να ξαναβρίσκει τις δυνάμεις του και το Λίμπιντο μετά τους Άθλους του.

Σ' αυτή την περιοχή, αφού άρπαξε την ΙΟΛΗ, υπάρχει στην Οίτη και επώνυμος πηγή. Στη χώρα γύρω από τα βουνά της Οίτης ο Ηρακλής απεσύρθη με τους δικούς του και την Ιόλη. Η Δηϊάνειρα, γυναίκα του Ηρακλή για να εκδικηθεί του έδωσε σαν δώρο μεγαλόπρεπο ρούχο δηλητηριασμένο με αίμα του Κένταυρου Μέσσου. Ο Ηρακλής το φόρεσε και τότε άρχισε το μαρτύριο του. Αυτό κόλλησε επάνω στο δέρμα του και εκείνος για να το βγάλει αποσπούσε μαζί και κομμάτια δέρματος και ιστών του σώματος του. Ο πόνος και η μανία του ήταν τόσο μεγάλη που ξερίζωνε δέντρα ( έλατα) και τα πέταγε κάτω από το βουνό και μέχρι το Μαλιακό

Κόλπο. Τότε άναψε μεγάλη φωτιά και έπεσε επάνω για να καεί για να γλιτώσει από τους φριχτούς πόνους. Αμέσως πήγασε ποταμός, ο Γοργοπόταμος, έτρεξε και έσβησε την φωτιά. Τότε ο Ηρακλής ανελήφθη στους ουρανούς. Τυλίχθηκε μέσα σε σύννεφο και έφθασε στον Όλυμπο, όπου έμεινε έκτοτε μαζί με τους θεούς, που τον έχρισαν ΗΜΙΘΕΟ.

### **ΛΕΩΝΙΔΑΣ-ΔΙΑΚΟΣ-ΑΡΗΣ ΒΕΛΟΥΧΙΩΤΗΣ**

Στενό των Θερμοπυλών μεγάλης στρατιωτικής σημασίας για τους χρόνους της Ελληνικής Αρχαιότητας αλλά και για μετέπειτα. Στενό πέρασμα μεταξύ Καλλίδρομου ( παραφυάδα της Οίτης) και της Θάλασσας. Σήμερα στενό δεν υπάρχει λόγω της πρόσχωσης του Σπερχειού η παραλία απομακρύνθηκε μερικά χιλιόμετρα. Το μήκος της διόδου ήταν 1 χιλιόμετρο. Στα δύο άκρα ήταν τόσο στενή ώστε μόνο μια άμαξα μπορούσε να περάσει. Τον Ιούλιο του 480 π.Χ. έγινε η μάχη μεταξύ Ελλήνων και Περσών υπό την αρχηγία του Ξέρξη, σύμφωνα με τον Ηρόδοτο ο στρατός των Περσών ανήρχετο σε 1.700.000 με 3000 μεταγωγικά πλοία και 1200 πολεμικά και 80000 ιππείς.

Οι Έλληνες αποφάσισαν να αμυνθούν αρχικά στο στενό των Τεμπών, όταν όμως έμαθαν ότι οι Θεσσαλοί "εμήδησαν" υποχώρησαν στο στενό των Θερμοπυλών όπου και τελικά έδωσαν την μάχη. Όταν περικυκλώθηκαν κατόπιν της προδοσίας του Εφιάλτη, ο Λεωνίδας διέταξε τότε τους άλλους να φύγουν, γιατί του ήταν αδύνατον να φύγει διότι "τοισ κοινων ρήμασι πυθομενοι", δηλαδή ήταν υποχρεωμένοι να μείνουν. Εκεί παρέμειναν εθελοντικά και οι 700 Θεσπιεις. Όλοι σκοτώθηκαν.

Ο Θανάσης Διάκος από την Μουσουνίτσα μετά από την υποχώρηση του Πανουργια και Δυοβουνιώτη που τον εγκατέλειψαν αποφάσισε να μείνει, αν και δεν ήταν υποχρεωμένος να λογοδοτήσει σε κάποια κυβέρνηση, εν αντιθέση με τον Λεωνίδα που έπρεπε να μείνει διότι "τοισ κοινων ρήμασι πειθομενοι". Αυτό είναι και το μεγαλείο του Θανάση διάκου που τον ανυψώνει υπεράνω και αυτού ακόμη του Λεωνίδα.

Πιο πάνω, κοντά στο χωριό Γοργοπόταμος, στην ομώνυμη γέφυρα του Γοργοποτάμου, που θα επισκεφθούμε, άλλος ένας αετός της Ρούμελης, ο Θανάσης Κλάρας - Άρης Βελουχιώτης караδοκεί και στην κατάλληλη στιγμή χτυπάει μαζί με τον Ζέρβα τη Γέφυρα του Γοργοποτάμου, όπου ο Γοργοπόταμος στην Αλαμάνα στέλνει περήφανο χαιρετισμό όπως τραγουδούσαν οι Αντάρτες της Ρούμελης.

Αυτό είχε σαν συνέπεια αφ' ενός να καθυστερήσει ο ανεφοδιασμός του ΡΟΜΕΛ ΣΤΗΝ Αφρική για ένα τουλάχιστον πολύτιμο μήνα και αφετέρου έδωσε το έναυσμα να φουντώσει το αντάρτικο στα βουνά της Ρούμελης και όχι μόνο.

### **ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΥΠΑΤΗΣ-ΙΣΤΟΡΙΑ & ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ**

Στις Κομποτάδες εδώ στα πλατάνια, που βλέπεται και την σχετική επιγραφή, στις 18 Απριλίου 1821 συναντήθηκαν οι Θανάσης Διάκος- Πανουργιάς Δυοβουνιώτης με 2500 άνδρες. Εδώ κατέστρωσαν τα σχέδια που σαν σκοπό είχαν να ανακόψουν την κάθοδο του ΟΜΕΡ ΒΡΥΩΝΗ, που θα ξεκινούσε από το Ζητούνι ( Λαμία). Στο Γεφύρι της Αλαμάνας στάθηκε ο Διάκος με 600. Ο Δυοβουνιώτης έπιασε το γεφύρι του Γοργοποτάμου με 400. Στις 22 Απριλίου ο Ομερ Βρυώνης έφθασε στη θέση που κατείχε ο Δυοβουνιώτης. Με την δεύτερη επίθεση οι του Δυοβουνιώτη το έβαλαν στα πόδια. Το ίδιο έγινε και με τον Πανουργια, αφού έχασε αρκετούς άνδρες. Έτσι έμεινε μόνος του ο Διάκος, αφού σκότωσαν αρκετούς Τούρκους τότε με εντολή του Ομερ Βρυώνη συνελήφθη αφού τον καπάκωσαν δένοντας μεταξύ των 4 κάπες. Τον ήθελε ζωντανό γιατί ήταν φίλος του από τα χρόνια του Αλή Πασά στα Γιάννενα. Οδηγήθηκε στο Ζητούνι και του προτάθηκε να κρατήσει το αρματολίκι του αρκεί να αποκυρήξει τον αγώνα. Ο Διάκος αρνήθηκε και τότε εσουβλήσθη κατά τρόπο που περιγράφει ο σέρβος Ιβό Αντρις στο βιβλίο "Το γεφύρι του Δρίνα" Έπρεπε το σουβλί να περάσει διαμέσου των ιστών του σώματος, ώστε να μην βλάψει καίρια όργανα- το μαρτύριο να διαρκεί και ο θάνατος να μην επέρχεται. Σ' αυτή την θέση τον βρήκε Αρβανίτης, γνωστός του Διάκου από τα χρόνια του Αλή Πασά και κατόπιν παρακλήσεως του Διάκου τον πυροβόλησε και τον απήλαξε από το μαρτύριο.

### **Ιαματικές Πηγές Υπάτης**

Η ιαματική πηγή της Υπάτης είναι υδροθειο-χλωριούχος και αλκαλικών γαιών οξυπηγή θερμοκρασίας 33,5 °C, ραδιενέργειας 0,11 Mach. Αναβλύζει από βάθος 18μ. μέσα σε μια κατάφυτη περιοχή της πεδιάδας του Σπερχειού στους πρόποδες της Οίτης. Έχει θερμοκρασία παραπλήσια του σώματος. Φυσικοχημικά μοιάζει με τις πηγές ROUAT της Γαλλίας. Τα νερά της ενδείκνυνται για δερματικά, ρευματικά, ασθένειες κυκλοφοριακού συστήματος και νευροφυτικού συστήματος, φλεβίτιδες, παθήσεις βαλβίδων καρδιάς. Από επιγραφές του 4ου

π.Χ. αιώνα που σώζονται, γνωρίζουμε ότι τα λουτρά της Υπάτης ήταν αφιερωμένα στη θεά Αφροδίτη. Μια επιγραφή γράφει "Ληθην τ' όπισθεν ος ιθι ελευσεται"

Απέκτησε μεγάλη φήμη λόγω των μαγισσών, ιέρειων που τον κατοικούσαν και προσέφεραν τις υπηρεσίες τους στους λουόμενους. Υπήρχε εδώ ολοκληρωμένο θεραπευτικό σύστημα, ανάλογο με τα Ασκληπεία, όπου κατά τον Πλίνιο και Θεόφραστο θεράπευαν τους ασθενείς χρησιμοποιώντας σε συνδυασμό με Λουτροθεραπεία και ποσιθεραπεία το φυτό Ελλέβορος (*Elleborus nigra*), που φυτρώνει στις πλαγιές της Οίτης και έχει καταπραϋντικές και απαλυντικές στο δέρμα ιδιότητες, όθεν παρακαλούνται οι βοτανοσκόποι της Εθνοφαρμακολογίας να εντοπίσουν και αναγνωρίσουν το φυτό κατά τον περίπατο στις πλαγιές της Οίτης. Χαρακτηριστικό της πηγής είναι ότι έχει μεγάλη ποσότητα ανθρακικών αλάτων και επομένως  $\text{CO}_2$ , το οποίο κατόπιν παρατηρήσεων και μελετών του Καθηγητή Καραγκούνη του Εθνικού Μετσόβειου Πολυτεχνίου, προκαλεί διεύρυνση των πόρων του δέρματος με αποτέλεσμα την καλύτερη αναπνοή αλλά και τη διείσδυση ουσιών αιθέριων ελαίων διαμέσου του δέρματος μετά την Λουτροθεραπεία ( $\text{HCO}_3$  924 GR/LIT).